

Skriftlig innspill til Energikommisjonen

Det er behov for tydelige prioriteringer for å møte framtidens fornybare kraftbehov. Det er nødvendig for folk, industri, og ikke minst klimaet. Trygg tilgang på kraft har lenge vært ett av industrien og næringslivets store fortrinn. Det må vi sikre for fremtiden også.

Bellona og Elektroforeningen lager årlige El-barometre. De viser elektrifiseringsgraden av Norge sektorvis. For å møte elektrifiseringsbehovet trengs det ca. 50 Twh. Det mener vi er løsbart.

På produksjonssiden kommer vi til å trenge sol, oppgradering av eksisterende vannkraftverk, samt vindkraft på land og til havs for å komme i mål. Vi bør kunne realisere minimum 20 Twh fra disse løsningene innen 2030. Enda mer på lengre sikt.

For å realisere dette trenger vi satsning på havvind. Energikommisjonen bør se på hvilke forutsetninger som skal til for å realisere storskala havvind, der Norge har potensialet til å bli en ledende nasjon på verdensbasis. Samt nødvendige virkemidler som realiserer det. I tillegg må konsesjonsbehandlingen av landbasert vindkraft tas opp. Det må også ses på om produksjonsavgiften kan økes ytterligere.

For å sikre stabil krafttilgang, samt kunne eksportere fornybar kraft til andre land, bør hybridkabler og utenlandskabler vurderes sterkt. Dette må også ses i sammenheng med det økende behovet for å kunne lagre energi, gjennom batterier. Norge kan være ledende på batteriproduksjon, noe som er bra for verdiskaping, men også verdens økende behov for å lagre og transportere energi.

Selv om kjernekraft ofte debatteres, mener vi det ikke burde vurderes som et reelt alternativ i Norge, i alle fall ikke den nærmeste framtiden.

På forbrukssiden blir enøk-tiltak svært viktig. Det er mulig å realisere et potensiale på 15 Twh relativt enkelt, noe en raskt kan komme i gang med. Dette gjelder for eksempel krav til byggenæringen, og tiltak som gjør det lønnsomt for husholdninger å bygge/rehabiliterer bygg til høyere TEK-standard. I tillegg trengs det langsiktige løsninger og rammer som omstiller spesielt husholdninger næringsbygg og byggenæringen selv.

Det er avgjørende at vi også klarer å mobilisere nettselskapene, og fjerne barrierer for tilkobling av kraftproduksjon og forbruk. Det bør lønne seg for nettselskaper å investere i for eksempel hurtigladeinfrastruktur, men virkemidlene for det er ikke på plass. Det må gjøres en gjennomgang av inntektsrammereguleringer og justere den slik at nettselskaper kan bli pådrivere for klimavennlige investeringer. I tillegg må det diskuteres hvilken grad vi kan investere i nett for fremtiden, mer enn vi umiddelbart har behov for.

I industrien må det ikke brukes mer energi enn nødvendig. Karbonfangst- og lagring (CCS) er både et effektivt klimatiltak og energisparingstiltak. Vi flere tilfeller spares store mengder energi på å ikke elektrifisere, men heller benytte CCS. For eksempel kan Yaras ammoniakfabrikk i Porsgrunn kutte utslipp både med fornybart hydrogen og ved hjelp av CCS.

Energikommisjonen bør spesielt se på bruk av gass kombinert CCS som løsning for klimakutt på norsk sokkel. Kommisjonen bør ta høyde for at løsningen vil variere for ulike felt og

plattformer. CCS kan også bidra til å utløse nye energimengder. Dette er kjent teknologi, kan bygges i løpet av 3-4 år, og gir positiv effekt på kraftbehovet på fastlandet.

Energikommisjonen bør foreslå virkemidler for CCS på industriprosjekters utslippspunkt der det er mulig.

Blant annet bør Enova og Gassnova få i oppdrag om sammen å bidra til å realisere minst 1 million tonn i nye CO₂-reduksjoner hvert år fra 2024 til 2030. Det er helt innenfor rekkevidde hvis vi legger potensialene i Prosess21 og avfallsbransjen til grunn, og vil gi betydelige utslippskutt i retning 2030-målet. En slik ordning bør omfatte både fangst, transport og lagring.

Prosessindustrien og avfallsbransjen har også potensial for å fjerne CO₂ fra atmosfæren ved hjelp av CCS for biogent CO₂. Det er naturlig å se virkemidler for dette i sammenheng med de generelle rammevilkårene og virkemidler for CCS. Bellona mener samtidig at bokføring av utslippskutt ved bio-CCS må regnes separat fra Norges utslippsmål for fossile utslipp.

Det er også rom for mer lagring av CO₂. Aktører skal nå sende søknader og deretter vente på en åpen utlysning, og det vil ta tid før nye lagre blir utviklet. Her mener vi ny lagringskapasitet bør drives frem mer aktivt gjennom et eget regime for konsesjonsrunder.

I debattene om hydrogen bør Norge trå varsomt. Vi har akkurat lyktes i å få med Tyskland på laget, men den europeiske debatten er ikke vunnet. Da er det viktig at blått hydrogen ikke beskrives som "ny kapasitet for eksport av gass fra Barentshavet", slik Barents Blue-prosjektet omtales. Hvis Norge aktivt bruker blått hydrogen som unnskyldning for å lete etter mer olje og gass, i Arktis attpåtil, kan vi ha drept løsningen før den er i gang.

Det har blitt gitt signaler om at produksjon av blått hydrogen skal reguleres under Petroleumsloven, og ikke som landbasert industri. Det vil Bellona sterkt advare mot. Dette er en ny industri, og da må de behandles på samme vilkår som andre gasskunder som Yara. Dette er viktig under taksonomien og for tilgang til finansiering.